

TANTÁRGYI ADATLAP

**A fal után - Kortárs művészet Közép-Kelet-Európában: diskurzusok,
gyakorlatok, intézmények az 1990-es évektől napjainkig**

BMEGT43XXXY

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

A fal után - Kortárs művészet Közép-Kelet-Európában: diskurzusok, gyakorlatok, intézmények az 1990-es évektől napjainkig

Azonosító

BMEGT43XXXY

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	0
Gyakorlat	2
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés

(minőségértékelés)

típusa

félévközi jegy

Tantárgyfelelős

Neve Beosztása Email címe

Gács Anna docens gacs.anna@gtk.bme.hu

Kreditszám

2

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Szociológia és Kommunikáció Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

English - EN

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Kommunikáció és médiatudomány alapszak 2021/22/1 félévtől**

Tantárgy szerepe: **Szabadon választható**

Ajánlott félév: **0**

Szak: **Kommunikáció és médiatudomány mesterszak MA**

Tantárgy szerepe: **Szabadon választható**

Ajánlott félév: **0**

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2025.06.25.) az 580466/11/2025iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2025.06.25-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A közép-kelet-európai régió kortárs művészetének alapos megértése a hallgatók számára, tágabb kultúrtörténeti kontextusban.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. A kommunikációs intézményrendszer működési mechanizmusainak történeti ismerete.
2. Társadalmi intézmények (jog, nyelv, vallás stb.) ismerete.
3. Kommunikációs és médiajelenségek (jogi, politikai) szabályozásának ismerete

Képesség

1. Társadalomtudományi külföldi és hazai források felkutatásának képessége
2. Új ismeretek elsajátításának ismerete
3. Argumentációs és racionális vitában részvétel képessége

Attitűd

1. Nyitott a nemzetközi szakmai kapcsolatok létrehozására, fenntartására
2. Társadalomtörténeti nyitottság.
3. A demokratikus és jogállami normák elfogadása

Önállóság és felelősség

1. Történetileg és politikailag koherens társadalomfelfogását a saját és környezete fejlesztésre használja
2. Önállóság
3. Konstruktivitás és asszertivitás intézményi működés keretében

Oktatásmódszertan

Órai aktivitás, közös elemzések, önálló prezentáció

Tanulástámogató anyagok

- Piotr Piotrowski (2009) How to Write a History of Central-East European Art?, Third Text, 23:1, 5-14,
- Horizontal Art History: Endangered species In. Agata Jakubowska and Magdalena Radomska. Horizontal Art History and Beyond. Routledge, 2022, pp. 145–155.
- Maja and Reuben Fowkes: History of Art History in Central, Eastern, and Southeastern Europe: The Post-National in East European Art, from Socialist Internationalism to Transnational Communities In: Ana Janevski and Roxana Marcoci with Ksenia Nouril (eds): Art and Theory of Post-1989 Central and Eastern Europe: A Critical Anthology. MoMA Primary Documents. Duke University Press Books, 2018. pp. 366-371.
- The Ex-Eastern Bloc's Position in New Critical Theories and Recent Curatorial Practice Edit András, In: Ana Janevski and Roxana Marcoci with Ksenia Nouril (eds): Art and Theory of Post-1989 Central and Eastern Europe: A Critical Anthology. MoMA Primary Documents. Duke University Press Books, 2018.
- Amy Bryzgel : Special Issue: Artistic Reenactments in East European Performance Art, 1960–present, 01/26/2018, <https://artmargins.com/artistic-reenactments-in-east-europe-introduction/>
- Piotrowski, Piotr: Art and Democracy in Post-Communist Europe, London, Reaktion Books, 2012.
- Fowkes, Maja and Reuben: Central and Eastern European Art Since 1950, Thames and Hudson, 2020
- Primary Documents - A Sourcebook for Eastern and Central European Art since the 1950s, Ed. Laura Hoptman and Tomás Pospiszył, MOMA, NY, 2002
- After the Wall - Art and Culture in post- Communist Europe, Ed. Bojana Pejic and David Elliot, Moderna Museet, Stockholm, 1999

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

Az órai részvétel kötelező. Maximum 3 hiányzás megengedett.

Teljesítményértékelési módszerek

Aktív részvétel az órán, a félév során tárgyalt szövegek elemző befogadása és feldolgozása, záró prezentáció és záró esszé.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- aktív részvétel az órán: 15
- prezentáció : 25
- esszé: 40
- a félév során tárgyalt szövegek elemző befogadása és feldolgozása: 20
- összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Részvétel az órákon

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	97
Jeles	90-96
Jó	80-89
Közepes	70-79
Elégéséges	60-69
Elégtelen	0-59

Javítás és pótlás

A javítás és pótlás rendjét mindig a hatályos TVSZ szabályozza.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

Órai részvétel	28
Készülés az órára, prezentációra	14
Esszéírás	18
összesen	60

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőt véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2025.06.02-án. Érvényes 2025.06.02-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A kurzus a kelet-európai kortárs művészeti gyakorlatra összpontosít, művészettörténeti és elméleti keretben, amely a hidegháború és a vasfüggöny leomlása utáni régióra összpontosít. A kurzus címe a posztkommunista művészet 1999-ben megrendezett, figyelemre méltó áttekintő kiállítására utal. Az ebben az időszakban végbement demokratikus változás óriási hatással volt a régió kortárs művészetére: a korábban betiltott nonkonformista művészek kiállíthatták munkáikat állami intézményekben, új, művészek által vezetett kiállítóhelyeket hoztak létre, és nagyszabású köztéri művészeti projektek valósultak meg. Ezek a kezdeményezések azért jelentősek, mert a köztereken megjelenő művészetet korábban a rezsimellenes politikai uszításnak bélyegezték, és a részvétel nemcsak illegális, hanem büntetendő is volt. A félév során az 1989 utáni művészeti/kiállítási gyakorlatban megjelenő regionalitásról fogunk beszélgetni, és arról, hogy ez a kérdés hogyan kapcsolódik a kortárs elméletekhez (pl. posztzocializmus, posztkolonializmus, horizontális művészettörténet). A magyar kortárs művészekkel és szakemberekkel való találkozás mellett izgalmas, olykor ellentmondásos műalkotásokról, tematikus kiállításokról, múzeumi gyűjteményekről és biennálékról fogunk beszélgetni.

- 1 A legfontosabb politikai és kulturális események bemutatása
- 2 Identitási kiállítások: A fal után - Művészet és kultúra a posztkommunista Európában, Moderna Museet 1999. / Ludwig Múzeum Budapest 2000
- 3 A barátság ellenségeskedése? Interpol kiállítás: A művészeti kiállítás, amely megosztotta Keletet és Nyugatot
- 4 Látogatás a Ludwig Múzeum állandó kiállításán
- 5 A művész mint történész: archívumok, önművelési megközelítések, reenactment a kortárs művészeti gyakorlatban
- 6 Feminista művészeti gyakorlatok a régióban 1990-től napjainkig
- 7 Kelet-európai biennálék (Bukarest/Románia, Prága/Csehország, Temesvár/Románia, OFF-Biennále Budapest)
- 8 Új intézmények, új média, új kihívások: Soros Központok a Kortárs Művészetért
- 9 Posztkoloniális diskurzusok a közép-kelet-európai múzeumokban. Roma önreprézenciáció
- 10 Inside/Out: Társadalmi elkötelezettségű és részvételi művészeti gyakorlatok
- 11 Foglalkozási mozgalom
- 12 Film- és videóművészet Közép-Kelet-Európából
- 13 Prezentációk

További oktatók

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Szociológia és Kommunikáció Tanszék vezetője hagyja jóvá.